

INTERNI ČASOPIS Z BREZDOMSKO TEMATIKO NA PTUJU

MI POVEŠ SVOJO ZGODBO?

Prva izdaja v Ptuj, 29. 02. 2020
(prvi del)

Odgovorni, izvršni in tehnični urednik prve izdaje:

Amadeja Kokot, DNP

Uredniški odbor:

Amadeja Kokot, DNP, uporabniki programa Kamra, Polona Toplak

Lektoriranje:

Renata Štopfer

Tisk:

'Kamrina fotokopirnica'

Izdajatelj:

Socialnovarstveni program Kamra – Celovita podpora brezdomnim osebam

0. KAZALO

Prvi del:

1. UVODNIK (str. 3)
2. BREZDOMSKA SCENA (str. 4)
3. KAMRINE 'DROBTINICE' (str. 6)
4. 'LENUHIJADA' (str. 7)
5. KAMRINA FOTO ČASOVNICA (2017 – 2019) (str. 9)

Drugi del:

6. KAMRA V MEDIJIH (str. 3)
7. (ZA)MISLI SE ..., PRAVIJO PROSTOVOLJCI (str. 14)
8. ZAHVALA (str. 15)

1. UVODNIK

Bil je ponedeljek, v letu 2016, ko smo se punce (strokovne delavke) iz društva Ars Vitae pričele družiti z brezdomnimi, ki so takrat bivali v Dijaškem domu. Zaradi zgodb, s katerimi so se doslej srečevale tudi v programu Mostovi ter v druženjih z brezdomnimi, je pričela nastajati iskrica dodatne pomoči in podpore, ki je v januarju 2017 zaživela v obliki informativne pisarne in dnevnega druženja za brezdomne v mestu Ptuj. S sledenjem brezdomskih poti nam je leto 2017 pričelo odkrivati najbolj skrite strategija preživetja, ki jih ubirajo najranljivejši v našem 'malem' mestu. Junija smo v sodelovanju z Mestno občino Ptuj in Lions klubom Ptuj zagnali humanitarni projekt Donirana hrana, ki je pokazal na še več negotovih, neprimernih bivanjskih razmer posameznikov, ki do takrat sploh niso pomislili, da bi bili vredni pomoči. Iskrica v simboličnem pomenu se je spremenila v pravi ogenj, ki je na Žnidaričevem nabrežju naenkrat 'postavil na cesto' tam stanujoče prebivalce. In ta ogenj je razkril nevidne stiske, ki so se s podporo Mestne občine Ptuj in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pričele aktivno odkrivati in reševati z razvojem dnevnega centra in namestitvene enote za brezdomne osebe. To je grob oris pričetka razvoja socialnovarstvenega programa Kamra, ki od leta 2017 ponuja novo rešitev v prvi vrsti za naše lokalno okolje, kjer brezdomne osebe do vzpostavitve programa niso imele možnosti priti do celovite pomoči in podpore nevladnih organizacij, kakršna je drugod v Sloveniji že na voljo desetletja.

Z internim časopisom programa Kamra »Mi poveš svojo zgodbo?« smo strnili dogodke, ki so nas skozi zadnja tri leta oblikovali. Vabim vas, da nas spoznate skozi besedo in sliko.

Amadeja Kokot, strokovna vodja programa Kamra

2. BREZDOMSKA SCENA

OTOPELOST

To je zgodba o tem, kako človek zlahka postane brezbrizen do okolice. Je zgodba o tem, kako naglo lahko nekaj nezaslišanega preide v čisto navado. O nekom, ki ga življenje privede v brezizhoden položaj in tako daleč, da pride v stanje, ki ni več dostojno človeka. Ko enostavno klone pod okoliščinami, na katere nima vpliva.

Ta nekdo je namreč nekega dne na lepem pristal na cesti in pod milim nebom. Razlogi niso važni. Prepuščen nemilosti neprijaznih razmer, opirajoč se le na lastno iznajdljivost ter izkušnje. Te pa so se izkazale za brezvredne, saj v novonastalih okoliščinah sploh niso bile več uporabne. Drugačnih pa ni imel.

Nič mu ni ostalo, ali vsaj bore malo. Le tisto, kar je lahko nosil s seboj. Vse drugo je šlo, kot se reče, za deveto goro, ali splavalo po vodi.

Človek je lahko tudi žilava žival, si je rekel, in se ni predal. Stvari gor ali dol, naj jih pocitra. Veliko bolj boleča je bila izguba ponosa in dostojanstva. Kar pa je bil mačji kašelj ob spoznanju, da je postal predmet enakega pomilovanja, kot ga je prej on sam namenjal drugim v taki situaciji.

Zavedel se je, in tudi okusil, kako neizprosno civilizirana družba, ki je sicer do neba okitena z besedami o človečnosti, v trenutku izpljune vse kar ji ni všeč. V njej ni prostora za omagance, zgubljenice, zgube, saj lahko skvarijo njeno bleščečo samopodobo. Stopi stran, ti tam z roba, ne zastiraj nam kulis! Naenkrat se je prijazna domovina sprevrgla v moreče močvirje prezirljivih pogledov in zaničevanja. Ah, kako pretresljivo je to videti, kaj šele doživeti ... zunaj uj, znotraj fuj ... to res zaboli. Zlasti ker je še pred nedavnim bil del tega tudi sam, enako prezirljiv in enako omalovažujoč. Zdaj je vsaj vedel kaj naj pričakuje.

Padec z družbene lestvice dobesedno na tla pa ga ni zlomil, kot se sicer to rado zgodi. Ni se prepustil malodušju in obupu, čeprav sta se zgrnila nanj kot gromozanski skali. Niti se ni podal v blodni svet pozabe v steklenici, v prepričanju da ni več rešitve ter da je to še najlepša pot do zadnjega izdiha, tlakovana z anestetikom, ki zastira strah. Da bi pozabil, kot je navada misliti pijancem, na dejstvo o neizbežni brezizhodnosti.

Morda se zato, ker je verjel, da lahko poti izbira sam in da niso določene, ni ujel na te limanice. Potegnil je črto (kot se reče, dobesedno) in odšel iz mesta, saj to ni bilo več gostoljubno, niti dom. Postal je brezdomec, kaj bi še v njem sploh iskal? Namestil se je v neki odročni vasi, bržkone pozabljeni od vseh, in na še bolj pozabljeni nekdanji kmetiji tam blizu obrobja. Krasni kraji, čista fantastika. Gospodar mu je velikodušno odstopil nek prostor ob hlevu, še znosno, še sprejemljivo, še za preživet. Četudi skromno, le voda in elektrika, celo štedilnik, krasno, fenomenalno, kot v pravljici. Sicer še nečedno, saj skoraj da gre za hlev, v katerem je tudi drobnica. Vendar neskončno boljše kot pod milim nebom. Čista pravljica, zares.

Pravljice pa se prej ko slej končajo, nekatere še preden se začno. Kar se mu je sprva zdelo kot obvladljivo, se je sčasoma spremenilo v moro. Namreč, kamorkoli je pogledal so se valjale smeti.

Smeti, stara šara, smeti in spet smeti. Odnášal jih je, pospravljaj, čedil, a kot da jim ni konca. Vedno znova in nenehno so bile zdaj tu, zdaj tam, na dvorišču, pred pragom, na vrtu, ob stezi, še na strehi, ni da ni. Pri tem pa seveda še nujni biološki produkti drobnice, ki se je svobodno sprehajala kjerkoli je hotela.

Sprva si niti ni gnal k srcu, trudil se je po vseh svojih močeh da bi odpravil očem res motečo nevšečnost. A kolikor je pospravljaj, in naj je še tako čedil, uspeha ni bilo. Drobnica, neuporabna krama, ki jo je gospodar nenehno prinašal kdo ve od kod, smeti ki jih je ta metal kar skozi okna, vse to je bilo hitrejše od njegovih prizadevanj. Sčasoma je pospravljaj vedno manj, kajti vse manj so ga motile tudi smeti. Nekega dne, ne da bi se sploh zavedal kdaj, so ga nehale motiti. Postale so mu nevidne, spremenile so se v kuliso nekdanjemu kmečkemu ozadju, nič vsiljive, nič odvratne, sploh kot da jih ni.

Sčasoma in zlagoma je tudi sam postal kakor del te ropotije in smetja, saj ne zgolj da ga ni več motilo, smetiti je začel tudi sam. Odlagal je stvari kamor je nanese in odmetaval odpadke na isti način. Zdaj malo tu, spet tam malo več, in tako naprej. Na gospodarja, ki nikoli ni pospravljaj za sabo, je gledal z vse večjim razumevanjem. Posvojil je njegovo stališče, češ smeti niso vredne niti trohice pozornosti, saj so vendar samo in zgolj smeti. Zakaj bi se torej dajal z njimi in tratil svoj čas.

Skrbel je le v toliko, da je čistil poti po katerih je hodil. A zlagoma se je v smetišče vztrajno spreminjal tudi njegov dom. Pajki so s svojimi nitmi na gosto prepredali stene, tako da je počrnela pajčevina kakor zavese v kosmih visela z njih. Hrana je ostajala v posodah in blazinasto plesnela z raznobarnimi vzorci, ki so se ob dotiku spreminjali v trosaste oblake. Od nekod so se vzele miši in vsepovsod puščale svoje kakce. Muhe so si našle leglo v kdo ve kateri mrhovini in ko je nastopil njihov čas, v rojih letale okrog. Sedale so na vse, kar je bilo.

Podoba okolja, v kakršnem je živel, se je odrazila tudi na njem. Bolj malo se je čedil, čedalje redkeje, nemalokrat če sploh še. Navzel se ga je vonj tiste plesnobe in živalskosti, kot vonj zavrženega psa in hlevskega gnoja obenem. Kadar je šel naokrog po opravkih, med ljudi, so se ga v loku ogibali. Smrad ga je ovijal kakor neviden oklep. Dobival je občutek, da ni nikjer zaželen.

Dolgo bi to še lahko trajalo, mogoče do konca njegovih dni. Pa je šel mimo gručice otrok, nekega lepega pomladnega dne, in ti so se drli nanj - glej ga umazanec, smrduh, gnoj!
Tudi to je bolelo, še bolj kakor tiste prve dni, ko je nenadejano iz normalnega sveta prestopil v surovost. Preblisnilo ga je, da je ljudi, ki črtijo tiste na dnu družbe, nemara strah enake usode. Da bi izgubili kar jim je najdražje in za kar sploh živijo. Spoznal je, da je včasih najtežje trpečemu pogledati v oči in z njim deliti njegovo bolečino... Da je treba biti kakor otrok in povedati brez strahu kakor je. Brez sprenevedanja, hlinjenja ali laži.

Precej je že od tedaj in menda se je tip spet postavil na noge. Če pa bi ga morda vprašali, kaj je s svojo izkušnjo brezdomstva dobil ali izgubil, bi verjetno odvrnil da vse. Tisto, kar se mu je zdelo nemogoče je postalo mogoče, in kar je bilo prej dobro se je spremenilo v slabo. In tudi vsa nesnaga, ki je šla mimo njega in skozi njega in je bil del nje, se je na koncu spremenila v spoznanje o sebi in drugih.

Morda pa bi odgovoril drugače. Ne vem, ker tega mi ni povedal, saj nisem vprašal... mogoče kdaj drugič.

3. KAMRINE 'DROBTINICE'

*»Sončece sije za goro,
žarek je padel na Kamrico.
V naši duši je nemir,
zato spijemo pir.*

*In ko vstopimo čez prag,
dan preimenujemo v dan zmag.*

*Tukaj kuhamo, karte igramo.
V pričakovanju naredimo galamo.
En dan se bomo spominjali ob Dravi,
draga naša Kamrica imamo te radi.«*
Janja (25 let), uporabnica programa Kamra

»Megla je zunaj in v mojih očeh.«
I.U. (73 let), uporabnik programa Kamra

»Tam kjer me noč že 15 let dobi, tam Urana prespi.«
I.U. (73 let), uporabnik programa Kamra

Vir fotografije: Večer, 2017, Žnidaričevo nabrežje

4. »LENUHIJADA«

'Lenuhijada' po Janezovo, december 2019

Sem Janez, star 61 let. Za sabo imam 27 let delovne dobe in sem invalidsko upokojen. Dokler sva z zdravjem stopala z roko v roki sem živel dobro življenje. Ustvaril sem si družino in dom. Skozi čas se je pokazalo, da bi bilo za dobro družine bolje, da se partnerska pot razide, saj nisva zmogla najti več skupne besede. In sva stopila vsak svojo pot.

Zdravje mi ni več omogočalo vitalnosti in energije, ki jo je zahteval delodajalec, zato sem se moral od rednega dela za vedno posloviti. In soočil sem se z izjemno stisko. ŠOKOM, DA NE MOREM IN NE ZMOREM VEČ. Povsem oseben in individualen problem, s katerim se razen tebe nihče ne ubada.

A se kljub temu nisem predal. In kaj to pomeni? Kot samski moški sem se soočil s krediti in invalidnino. Seveda so mi prodali hišo in moj dom so postale negotove situacije. Pa se kljub temu nisem dal. In kaj to pomeni? Kot mnogi med vami sem bival v hiši, kjer sem imel svojo sobico in možnost souporabe kuhinje, tuširat sem se pa hodil k sestri. Vendar je tudi ta možnost splavala po vodi, saj je lastnik pričel uporabljati hišo za lastne namene. In pristal bi na cesti, ko ne bi pravi čas potrkal na vrata. Kamre.

Še naprej se nisem vdal. Potem ko sem si ogledal že 6 stanovanj, sem bil pri treh že tik pred prevzemom ključev. A glej ga zlomka! Vsakič se je tik pred predajo našel nekdo, ki je bil mlajši od mene, ki je imel več zob – to ni šala, ki ni bil invalid in kljub temu, da bi skušal zagotoviti sredstva za najemnino plus 2 dodatni varščini plus stroške za agenta, torej čez neverjetnih 1000,00€, nisem bil zaželen.

In potem ob vsem tem še SLIŠIMO, da smo lenuhi!

Življenje za nikogar izmed nas ni samo potica, vsak se na tak ali drugačen način kdaj v življenju znajde v stiski. In ja, marsikdo si skuša svoje mesto pod soncem izboriti tudi z goljufijami. A vsekakor mi, ki se borimo in iščemo poti za ohranjanje dostojanstva, v ta isti koš zagotovo ne sodimo. Ne pristanem na to, da bom na svojo starost, zdravstveno stanje in oddelana leta poslušal, da sem lenuh samo ker sem brezdomen.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) pravi: »Za lenuha ni kruha. Len človek ne more pričakovati dobrin.«

Vendar nikjer ne povezuje lenobe z brezdomstvom. Gre za dva povsem različna pojma.

Uporabnik Janez

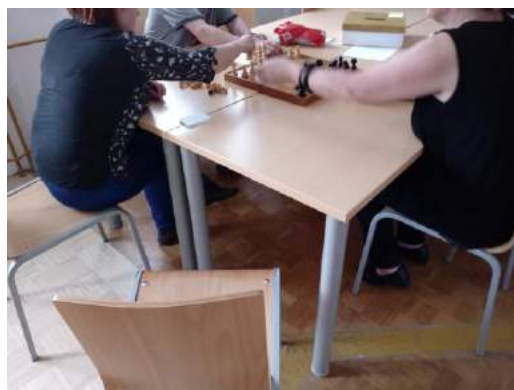
5.KAMRINA FOTO ČASOVNICA (2017 - 2019)

KAMRA 2017

Informativne pisarna in dnevna druženja za brezdomne, v prostorih Dijaškega doma Ptuj

Dnevna druženja

Kuharske in vrtnarske delavnice

Vir fotografij: Ars Vitae, 2017

Pričetek razdeljevanja donirane hrane in dnevnega druženja z uporabniki

Vir fotografij: Ars Vitae, 2017

Pričetki adaptacije prostorov na naslovu Zadrugni trg 14, Ptuj

Selitev programa Kamra na novo lokacijo Zadrugni trg 14, 2250 Ptuj

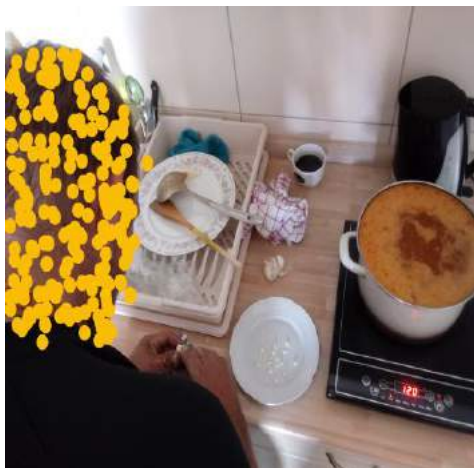

Vir fotografij: Ars Vitae, 2018

~~KAJ TOČNO JE KAMRA IN KAJ DELATE TAM?~~

Na kratko – »Kamra je »narobe dom« in počnemo to, kar bi se naj počelo doma. Zagotavljamo varnost, toplino in spoštovanje. Omogoča, kar je potrebno, da posameznik vzpostavi in ohrani občutek DOSTOJANSTVA, da se lahko v njegovem času postavi na noge in aktivno rešuje svoje stiske. Lahko pa je tudi prostor, ki ga posameznik ne zmore sprejeti, in ubira druge poti.«

Amadeja

Vir fotografij: Ars Vitae, 2018

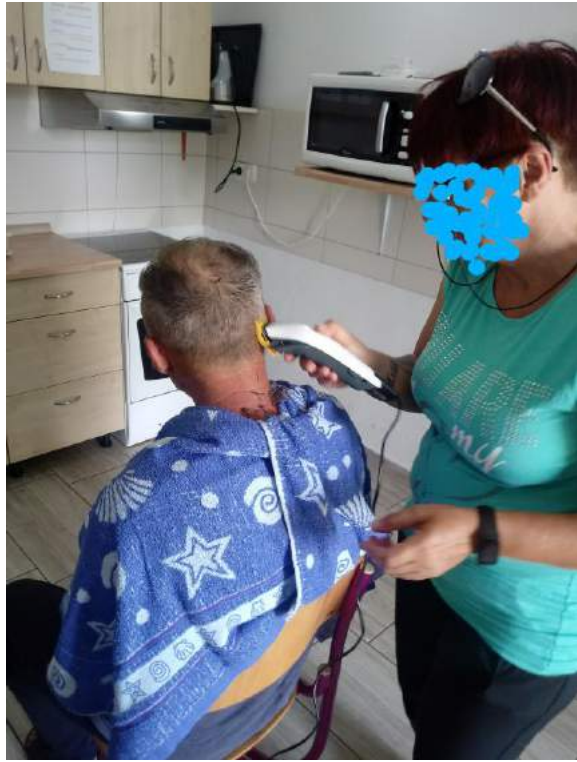
KAMRA 2019

Vir fotografij: Ars Vitae, 2019

Hvala za pozornost v prvem delu. POGLEJ si še drugi del!